

Základní škola a Mateřská škola
Stráž nad Nisou

Majerova 138, 463 03 Stráž nad Nisou
+420 482 731 428 | reditelka@skola-straz.cz
www.skola-straz.cz

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

„Od jara do zimy“

Obsah:

1. Identifikační údaje o mateřské škole

2. Obecná charakteristika mateřské školy

3. Podmínky vzdělávání

- 3.1 Materiální podmínky
- 3.2 Životospráva
- 3.3 Psychosociální podmínky
- 3.4 Organizace provozu školy
- 3.5 Řízení mateřské školy
- 3.6 Personální podmínky
- 3.7 Spoluúčast rodičů
- 3.8 Spolupráce se ZŠ

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- 4.1 Vzdělávání dětí se SVP a dětí nadaných
- 4.2 Vzdělávání dětí dvouletých
- 4.3 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

5. Organizace vzdělávání

- 5.1 Charakteristika tříd
- 5.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd
- 5.3 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ
- 5.4 Povinné předškolní vzdělávání

6. Charakteristika vzdělávacího programu

- 6.1 Cíle a záměry
- 6.2 Metody a formy předškolního vzdělávání
- 6.3 Úkoly předškolního vzdělávání
- 6.4 Klíčové kompetence

7. Vzdělávací obsah

- 7.1 Vzdělávací oblasti
- 7.2 Dílčí vzdělávací oblasti
- 7.3 Integrované bloky
- 7.4 Zpracování třídního vzdělávacího programu

8. Evaluace a autoevaluace

- 8.1 Oblasti evaluace
- 8.2 Metody evaluace
- 8.3 Formy evaluace
- 8.4 Orientační časový plán

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Stráž nad Nisou, příspěvková organizace

Adresa: Majerova 138, 463 03 Stráž nad Nisou

Ředitelka školy: Mgr. Jindřiška Trčálková

Kontakt: 482 731 428

ŠVP: **Od jara do zimy**

Kapacita MŠ: 68

Počet tříd: 3

IČO: 70695539

IZO: 116400463

RED-IZO: 650021576

Zřizovatel: Obec Stráž nad Nisou

Adresa: Schwarzova 262, 463 03 Stráž nad Nisou

Kontakt: 482 726 880

Zpracovala: Květoslava Trakalová, zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu a vzdělávání ve spolupráci s kolektivem MŠ

Pedagogická rada projednala dokument dne: 23. 8. 2021

Školní rada projednala dokument dne:

Platnost od 1. 9. 2021

Mgr. Jindřiška Trčálková

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola (dále jen MŠ) je součástí příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola, Stráž nad Nisou (dále jen ZŠ), která vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní jídelny a školní družiny. Od roku 2019 jsme fakultní školou Technické univerzity v Liberci a probíhají u nás pravidelné praxe studentů pedagogické fakulty.

MŠ se nachází v areálu ostatních školních budov ZŠ, což umožňuje nejen dobrou spolupráci všech zaměstnanců školy, ale i jednodušší přechod dětí z MŠ do ZŠ se znalostí prostředí. Budova MŠ je postavena na velmi pěkném a klidném místě. Starší část byla otevřena v roce 2000, přístavba byla zprovozněna 1. září 2009. V únoru 2019 byla rozšířena kapacita mateřské školy o 1 třídu ve vedlejší budově, která sloužila jako mateřská škola do roku 1984. Celé 1. patro určené pro třídu Sluníček prošlo náročnou rekonstrukcí. V blízkém okolí MŠ se nachází lesy a tím je dáno mnoho možností k procházkám a hrám v přírodě. MŠ je obklopena velkou zahradou s travnatou plochou, zrekonstruovaným hřištěm a průlezkami. Celá zahrada je od roku 2023 nově oplocena. Oddělená třída Sluníček má k dispozici svou zahradu s průlezkami a prostorem pro hry dětí. Zahrada je využívána ve všech ročních obdobích k sezónním činnostem a pohybovým aktivitám. Poloha MŠ nám umožňuje zařazovat do vzdělávacího programu velké množství pohybových aktivit a s pobytem venku spojené poznávání přírody. Často podnikáme výlety do okolí, děti tráví čas na čerstvém vzduchu a seznamují se se změnami v přírodě během každého ročního období.

MŠ je trojtřídní s celodenním provozem a kapacitou 68 dětí. Provozní doba je od 6:30 hodin do 16:30 hodin. Děti jsou rozděleny do tříd podle věku. Kapacita každé třídy je 24 dětí, v oddělené třídě je kapacita stanovena na 20 dětí. Broučci jsou mladší děti ve věku od 3 do 4 let, Mravenci jsou děti 4 – 6 leté a Sluníčka děti 5 – 6 let tzn. předškolní. Hlavní budova MŠ je bezbariérová, prostory sestávají ze vstupní haly a dvou křídel samostatných oddělení, která na sobě nejsou závislá ani při vytápění. Přes umývárny se vchází do heren a leháren. Hospodářskou část tvoří sklady pomůcek, malá šatna pro personál a kuchyňka pro výdej jídla. Stravování plně zajišťuje školní kuchyně při ZŠ. Svačiny i obědy jsou vydávány v každé třídě samostatně. Do třídy Sluníček jsou svačiny a obědy donášeny. Všechny třídy mají samostatnou šatnu, hernu, lehárnu, umývárnu a WC. Třídy jsou vybaveny pomůckami a hračkami odpovídajícími věku dětí a průběžně se obnovují a doplňují. Nechybí ani robotické hračky a pomůcky. V oddělené třídě Sluníček je zázemí pro 20 dětí předškolního věku. Třída je vybavena novým nábytkem a veškerým zařízením, hračkami a pomůckami. Chybí zázemí pro personál (šatna, prostor pro ukládání osobních věcí). Jídlo se přináší ze školní kuchyně, součástí třídy je i jídelna.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Materiální podmínky školy

- Třídy jsou zařízeny barevným, variabilním a zdravotně nezávadným nábytkem, dětskými koutky a různými doplňky, které zpestřují interiér tříd, probíhá pravidelné obnovování a vybavování podle potřeby.
- Ve třídách je dostatek prostoru pro skupinové i individuální činnosti dětí.
- Hračky a pomůcky jsou postupně doplňovány. Děti k nim mají volný a bezpečný přístup.
- V každé třídě je k dispozici piano. Učitelky mají k dispozici tablety, PC s přístupem na internet, audiotechniku. Součástí třídy Mravenců a Sluníček je interaktivní tabule.
- Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru MŠ (chodby, šatny)
- Pravidelně od října do května navštěvujeme tělocvičnu ZŠ a velké množství pohybových aktivit nabízíme dětem při pobytu venku na zahradě i na vycházkách.
- Obě zahrady jsou vybaveny pískovištěm, hřištěm s umělým povrchem, průlezkami a altány. Rozlohy zahrad jsou dostačující, v chaloupkách jsou uloženy hračky pro hry dětí.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují platné bezpečnostní a hygienické předpisy pro MŠ.

3.2 Životaspráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, odpovídající výživovým normám stravování pro předškolní věk.
- Provozní řád nastavuje pravidelné intervaly mezi podávanými jídly.
- Pitný režim je dodržován během celého dne, ve všech třídách je k dispozici čaj, voda nebo ovocná šťáva. Starší děti si nalévají samy, pitný režim je zajištěn i při pobytu venku.
- Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby ochutnaly a poznávaly nové chutě. Vedeme je k zdravému způsobu stravování.

- Učíme je samostatně obsluhu při stolování. Starší děti si samy připravují svačinu, přináší si talíř s obědem.
- Denní řád a rytmus je flexibilní a je přizpůsoben aktuální situaci. Rodiče mohou po dohodě přivádět děti do MŠ i v průběhu dopoledne nebo si je naopak vyzvedávat dříve.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší a počasí (silný vítr, mráz pod – 10 °C, přiválový déšť)
- Dětem je poskytován dostatečný prostor pro pohybové aktivity spontánní i řízené v průběhu celého dne. Pravidelně cvičíme v tělocvičně ZŠ, využíváme obě zahrady MŠ, absolvujeme lekce skoků na trampolínách a využíváme k pohybu i pobyt v krásné přírodě v okolí MŠ.
- Odpolední odpočinek je přizpůsobován individuálním potřebám dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je po krátké relaxaci nabízen klidový program s ohledem na ostatní děti.

3.3 Psychosociální podmínky

- Základním posláním mateřské školy je podporovat zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte a vytvářet optimální podmínky pro jeho individuální osobnostní rozvoj v návaznosti na jeho výchovu v rodině a v úzké součinnosti s rodinou.
- Rozvíjíme kladné a přátelské vztahy dětí, zajišťujeme tak rovnost a toleranci důležitou pro společné soužití.
- Nově přichozím dětem se plně věnujeme a poskytujeme individuální adaptační přístup.
- Respektujeme individuální potřeby dětí, napomáháme v jejich uspokojování. Žádné z dětí není znevýhodňováno ani znevýhodňováno.
- Děti nenutíme do činností, mají svobodnou volbu při rozhodování, podněcujeme je k vlastní aktivitě a experimentování. Dětem poskytujeme pozitivní motivaci.
- Děti vedeme k samostatnosti a spolupráci ve třídě i mimo ni.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Děti nejsou neúměrně zatěžovány spěchem a chvatem, mají dostatek časového prostoru na danou činnost.
- Při hodnocení preferujeme pochvalu a kladný přístup k dětem.
- Zařazujeme prvky formativního hodnocení, na kterém se podílejí i děti. Mají příležitost pro vzájemné vrstevnické hodnocení a sebehodnocení.
- Odpočinek je upraven dle individuálních potřeb dětí, po krátké relaxaci jsou u starších dětí individuálně zařazovány klidové činnosti.
- Jsou dána jasná pravidla soužití, všechny děti mají stejná práva, možnosti a povinnosti. Každá třída má dána pravidla, na jejichž vytváření a dodržování se podílejí i děti.
- Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné, případné zjištěné projevy jsou ihned řešeny.
- **Hra je nejlepším a nejvýznamnějším výchovným prostředkem.** Poskytujeme dostatek času a prostoru pro spontánní hru, její dokončení.
- Vytváříme prostředí, aby se děti cítily v MŠ bezpečně a příjemně. Nezařazujeme nezdravé soutěžení
- Dostatečně se věnujeme vztahům ve třídě, nenásilně děti ovlivňujeme prosociálním směrem.
- Stanoveným režimem je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je flexibilní, umožňuje se v průběhu dne přizpůsobit aktuální situaci, reaguje na neplánované situace.
- Do MŠ přijímáme děti zdravé, bez zjevné známky onemocnění. Učitelky nesmí dětem podávat léky.
- V rámci prevence zubního kazu si děti po obědě čistí zuby. Vlastní kartáček a zubní pastu mají uložené na svém místě v umývárně.
- Při úrazu nebo náhlém onemocnění učitelka zajistí patřičnou péči s okamžitou informací zákonným zástupcům.

3.4 Organizace provozu školy

- Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí.
- Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- Děti mají osobní soukromí, klid a bezpečí
- Zdravotně preventivní pohybové aktivity probíhají denně. Záměrem je v rámci zdravého životního stylu poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb v MŠ i při pobytu venku
- Poměr spontánních a řízených činností v denním programu je vyvážený, odpovídá individuálním a vývojovým potřebám dětí.
- Činnosti jsou organizovány skupinově, frontálně i individuálně. Je preferována činnost v menších skupinách.
- Plánování vychází z individuálních vzdělávacích možností, potřeb a zájmů dětí.
- Nejsou překračovány vyhláškou stanovené počty dětí ve třídách, ke spojování tříd dochází z organizačních důvodů.

- Svačiny a přesnídávky mají děti zajištěny v prostorách své třídy. Obědy se vydávají ve třídách Broučků a Mravenců, třída Sluníček dochází na obědy do Třídy Mravenců.

3.5 Řízení mateřské školy

- MŠ je odloučené pracoviště ZŠ, pracuje zcela samostatně. Vedením MŠ je pověřena zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu a vzdělávání.
- Řídící a kontrolní činnost je zaměřena na sjednocení požadavků nutných pro bezproblémový chod MŠ, k jednotnému přístupu při výchovném působení na děti a k dobré spolupráci všech zaměstnanců. Důležitá je otevřená komunikace.
- Je potřeba poskytovat všem zúčastněným různými formami dostatek informací o dění v MŠ – pedagogická rada, týmová spolupráce, využití e-mailů a internetových aplikací
- Samozřejmostí je rozdělení a vymezení kompetencí všech zaměstnanců, delegování pravomocí, spolurozhodování, spoluzodpovědnost, práce v týmu.
- Motivací pro další úspěšnou práci zaměstnanců je pochvala, oceňování jejich dosavadní práce, podpora v nestandardních situacích s rodiči či vnějším okolím školy, důvěra v samostatnost.
- Pro úspěšnou výchovně vzdělávací činnost celé mateřské školy, pro spokojenost dětí, rodičů i zaměstnanců je důležité vytvářet prostředí založené na pocitu jistoty, důvěry, pochopení a smyslu činnosti.
- Plánování výchovné práce vychází z předchozích analýz, na tvorbě školního vzdělávacího programu se podílejí všichni zaměstnanci.
- Rámcové a specifické cíle ŠVP vycházejí z RVP PV a učitelky je samostatně zpracovávají do třídních vzdělávacích programů pro svou každodenní práci s dětmi. Vedou o tom pravidelné záznamy v třídní dokumentaci.
- Učitelky vedou individuální diagnostické záznamy o dětech a zpětně je využívají v další práci.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Vytváříme a budujeme kvalifikovaný pedagogický tým založený na vzájemné komunikaci, důvěře, respektování, toleranci a spolupráci.
- Pracovní tým pracuje na základě daných pravidel (pracovní náplně, směrnice apod.)
- Práva a povinnosti zaměstnanců jsou vymezeny a zaměstnanci je respektují a dodržují.
- Učitelky se dále odborně a profesně rozvíjí, zúčastňují se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zároveň získávají nové poznatky při samostudiu odborné literatury.
- Pracovní doba pedagogických pracovníků je stanovena tak, aby dětem byla poskytnuta potřebná péče a bezpečnost u veškerých činností a aktivit. Při organizačně náročnějších akcích je samozřejmostí působení více pedagogů popř. asistentky.
- Do výchovy a vzdělávání se musí zapojit všichni pracovníci MŠ, na klimatu školy se podílí celý tým.

• Trakalová Květoslava	zástupkyně ředitelky pro předškolní výchovu a vzdělávání
• Chladová Magdalena	učitelka
• Jonášová Lenka	učitelka
• Kosiewiczová Ivana	učitelka
• Macounová Dagmar	učitelka
• Bukvicová Iveta	učitelka
• Mejdrová Alena	uklízečka
• Trakalová Michaela	domovnice

3.7 Spoluúčast rodičů

- Budujeme kladné a vstřícné vztahy s rodiči bez rozdílu, založené na vzájemné toleranci, důvěře, vstřícnosti a pozitivní komunikaci.
- Při nástupu dítěte do MŠ je uplatňován individuální adaptační proces podle individuálních potřeb dítěte i rodiny
- Rodičům je poskytován dostatek informací o průběhu vzdělávání dítěte.
- Rodiče jsou včas informováni o výchovných, zdravotních a jiných problémech a jsou aktivně zapojeni do jejich řešení
- Rodiče získávají informace o dění v MŠ prostřednictvím aplikace Twigsee, na nástěnkách v šatnách a na webových stránkách.
- Při práci využíváme podnětů rodičů, jejich názorů, připomínek a námětů. Hledáme stále nové formy spolupráce s rodinou.
- Pravidelně se s rodiči setkáváme při různých příležitostech (vánoce, tvořivé dílny, loučení se školáky, velikonoce ...).

- Rodiče nám aktivně pomáhají při akcích MŠ (vítání občánků, zpívání seniorům, veřejná vystoupení dětí apod.)
- Rodiče nám podle svých možností poskytují materiál na výtvarnou a pracovní výchovu
- Seznamujeme se s prací rodičů a podle možností probíhají exkurze na jejich pracovištích
- Spolupracujeme s rodiči při odkladech školní docházky dětí, při zajišťování potřeby logopedické péče.
- Chráníme a respektujeme soukromí rodiny
- Podporujeme rodinnou výchovu a doplňujeme ji odbornou péčí.
- Poskytujeme rodičům poradenskou činnost v otázkách výchovy a vzdělávání, rodiče si mohou kdykoliv dohodnout konzultaci s učitelkami.

3.8 Spolupráce se ZŠ

- Výhodou blízkého propojení MŠ a ZŠ je plynulá návaznost předškolního a základního vzdělávání
- Je zajištěn přestup do ZŠ bez zbytečných stresů, protože dítě prostředí již zná
- Velmi důležitá je i vzájemná spolupráce pedagogů MŠ i ZŠ
- Je nutné vytvářet podmínky prevence proti šikaně
- Spolupráce může probíhat různými formami – vzájemné návštěvy dětí MŠ a ZŠ, společné akce atd.
- Spolupráci je třeba stavět na kamarádských vztazích mezi dětmi předškolního i školního věku.

3.9 Další spolupráce

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Speciálně pedagogická centra
- Logopedická centra
- Peditři
- NIDV a CVLK
- Střední pedagogické školy, pedagogická fakulta TUL - studenti (pedagogické praxe)
- Zřizovatel
- Místní organizace
- Ekologické centrum Střevlík
- Trampolíny Patrman
- Divadlo Koloběžka, Naivní divadlo

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

4.1 Plán pedagogické podpory (dále PLPP)

Vzdělávání dětí se SVP se realizuje na základě poskytnutí podpůrných opatření 1. - 5. stupně podle Vyhlášky č.27/2016 ve znění pozdějších předpisů. Podpůrné opatření 1. stupně navrhuje MŠ na základě pedagogické diagnostiky učitelkami ve třídě, které vypracují Plán pedagogické podpory pro konkrétní dítě do určených tiskopisů. Po 3 měsících vyhodnotí písemně efektivitu plánu. Pokud PLPP své cíle naplňuje, pokračují učitelky v jeho realizaci a průběžně jej podle pokroků dítěte aktualizují. Pokud se nejdéle po 1 roce po provedené pedagogické diagnostice zjistí, že dítě podpůrné opatření již nepotřebuje, tak se tato podpora ukončí písemným vyhodnocením do PLPP.

Pokud navrhovaná opatření v PLPP nejsou účinná, doporučíme zákonnému zástupci návštěvu ve školském poradenském zařízení (dále ŠPZ). Poskytování podpůrných opatření od 2. stupně zajišťuje MŠ ve spolupráci se ŠPZ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Platnost poskytování podpůrného opatření je určena nejdéle na dobu 2 let a musí být poskytnuta do 4 měsíců. Pokud nelze podpůrné opatření v MŠ poskytnout, konzultujeme situaci se ŠPZ. Poskytováním podpůrných opatření jsou pověřeny třídní učitelky.

Pokud je dítěti v rámci podpůrných opatření poskytnut asistent pedagoga, pak tento poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu podpůrného opatření. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení dítěte do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání. Podílí se na vytváření základních pracovních, hygienických a jiných návyků a další činnosti spojené s nábívkou sociálních kompetencí. Asistent pedagoga pracuje podle potřeby s dětmi podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním.

Pokud ŠPZ doporučí pro dítě zpracování IVP, je doporučení ŠPZ spolu s individuálními potřebami dítěte a ŠVP podkladem pro jeho naplnění. Do 1 měsíce od doručení doporučení vypracují IVP třídní učitelky ve spolupráci se speciálním pedagogem, rodiči a ŠPZ. Všichni zúčastnění jsou s IVP seznámeni. Plán je průběžně vyhodnocován konzultacemi učitelek s rodiči, speciálním pedagogem a ŠPZ. Podle potřeb je IVP průběžně aktualizován, se všemi změnami jsou vždy seznámeni i zákonní zástupci. Písemné vyhodnocení plánu probíhá jednou ročně ve spolupráci se ŠPZ. Ukončení vzdělávání podle IVP musí doporučit ŠPZ. Ukončení je uvedeno písemně do vyhodnocení IVP.

Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. MŠ je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu 1. – 4. stupně podpory ve spolupráci se ŠPZ. IVP může být zpracován i pro děti mimořádně nadané.

Další podpora

Pro sledování individuálního rozvoje dítěte a pro spolupráci s rodiči slouží evaluační tabulky vedené třídními učitelkami popř. asistentkou, portfolia dětí, individuální záznamy o vývoji a pokrocích dítěte s případnými doporučeními a opatřeními. Záznamy jsou průběžně doplňovány a aktualizovány.

4.2 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let

V současné době děti od 2 do 3 let naši MŠ nenavštěvují a nemáme vytvořeny podmínky pro přijímání těchto dětí. Pokud by zřizovatel rozhodl o přijímání těchto dětí do MŠ, bylo by nutné vytvořit podmínky podle požadavků daných RVP PV.

4.3 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem s neznalostí nebo s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) jsou všechny děti, které doma, ve svém volném čase nemluví češtinou.

Před nástupem dítěte s OMJ naváže MŠ spolupráci se školským poradenským zařízením (PPP, SPC). Na základě vyšetření dítěte je MŠ vydáno „Doporučení ke vzdělávání dítěte“. Děti s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka bývají zařazeny do 2. stupně podpůrných opatření. Děti s neznalostí vyučovacího jazyka se řadí do 3. stupně podpůrných opatření. V rámci organizace výuky v MŠ se podporuje sociokulturní adaptace v zapojení do kolektivu třídy. Podpůrná opatření jsou poskytována všem dětem s OMJ dle potřeby. K určení znalosti českého jazyka dítěte v aktivní i pasivní podobě je určena „Jazyková diagnostika pro děti v MŠ a nečtenáře“ (www.inkluzivniskola.cz).

V případě, že jsou v MŠ alespoň 4 děti – cizinci, pro které je předškolní vzdělávání povinné, zřídí ředitelka školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Skupina pro jazykovou přípravu nenahrazuje poskytování podpůrných opatření. Dítěti – cizinci může být poskytováno podpůrné opatření a zároveň jazyková příprava. Ve skupině je maximálně 8 dětí – cizinců. Pokud je v MŠ více než 8 dětí – cizinců, je nutné zřídit další skupinu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání“. Určuje úroveň toho, co by dítě mělo zvládnout před vstupem do ZŠ. Kurikulum je rozděleno do 10 tematických okruhů:

1. Seznamování
2. Třída
3. Mateřská škola
4. Rodina
5. Co rád/a dělám
6. Čas
7. Stravování
8. Lidské tělo a oblečení
9. Místo, kde žiju
10. Příroda

Každý okruh je rozdělen do 3 oblastí:

- poslech a mluvení
- sociokulturní kompetence
- slovní zásoba a větné konstrukce

5. Organizace vzdělávání

- Přijímání dětí se řídí platnou legislativou a danými kritérii. Čas a podmínky podávání žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání jsou vždy včas zveřejněny na webových stránkách školy a vývěsce na budově MŠ.
- Děti jsou přijímány do MŠ podle daných kritérií - trvalé bydliště ve Stráži nad Nisou a věk - do 31.8. daného roku musí dítě dosáhnout 3 let
- Třídy jsou věkově homogenní, základním pravidlem pro zařazování dětí do tříd je věk.
- Vzdělávací nabídka dbá na vyváženost řízených a spontánních činností
- Denní řád vychází z potřeb dětí a aktuálních situací s respektem zachování intervalů mezi podávanými jídly
- Odpočinek vychází z potřeby relaxace, nespící děti mají možnost volby klidových činností a doplňkových aktivit.
- Pobyť venku s využitím řízených a spontánních činností, řízené činnosti jsou v této době více individuální než skupinové
- V případě výletů a návštěv kulturních programů je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb.
- Provoz mateřské školy je od 6.30 do 16.30 hodin. Rodiče přivádí ráno děti nejpozději v 8 hodin, po obědě je

vyzvedávají do 12.30 hodin a odpoledne pak mezi 14.30 – 16.30 hodin. Po dohodě s učitelkou ve třídě mají možnost individuálního příchodu a odchodu. Omlouvání dětí probíhá do 8.00 hodin.

- Souběžné působení učitelek ve třídě probíhá při pobytu venku v souladu s platnou vyhláškou, při zajišťování akcí mimo objekt MŠ (výlety, exkurze, divadla) a při dalších akcích po konzultaci se zástupkyní ředitelky pro MŠ.

5.1 Třídy MŠ

Broučci - 24 dětí ve věku 3 -4 roky
 Mravenci – 24 dětí ve věku 4 – 6 let
 Sluníčka – 20 dětí ve věku 5 – 6 let

5.2 Organizace dne

6:30 – 8:00	Příchod dětí do MŠ, předávání dětí učitelkám, spontánní zájmové činnosti, motivace dětí k různorodým činnostem a k tématu celého dne, individuální činnost, rozhovory s dětmi
8:00 – 8:30	Pohybové aktivity
8:30 – 9:00	Osobní hygiena, dopolední svačina
9:00 – 9:45	Didakticky cílené činnosti – hudební, výtvarné, pracovní, taneční, smyslové, dramatické, enviromentální apod., řízené aktivity, za příznivého počasí se konají venku
9:45 - 11:30	Příprava na pobyt venku, pobyt venku př. náhradní činnost při nepříznivých podmínkách – vítr, silný déšť, mráz. Při pobytu venku děti poznávají okolí MŠ a přírodu v závislosti na ročních obdobích – enviromentální výchova a dochází k rozvoji pohybových dovedností dětí
11:30 – 12:00	Osobní hygiena a oběd - Broučci, Sluníčka
11:45 – 12:15	Osobní hygiena a oběd - Mravenci
12:00 – 14:00	Spánek a odpočinek respektující individuální potřeby dětí, poslech pohádky, klidové aktivity dětí, individuální činnost, úklid po odpočinku – stlaní si postýlky podle schopností dětí, oblékání
14:00 – 14:45	Osobní hygiena, odpolední svačina,
14:45 – 16:30	Volné zájmové činnosti a aktivity dětí, individuální činnosti, v případě příznivého počasí vždy probíhají na zahradě MŠ, odchod domů s pověřenou osobou

6. Charakteristika školního vzdělávacího programu „Od jara do zimy“

Školní vzdělávací program odpovídá základním požadavkům pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku (viz RVP pro předškolní vzdělávání). Mateřská škola plní hlavní úlohu pro děti, které tu každý den získávají nové zážitky, zkušenosti a vědomosti pro svůj budoucí život, zde se seznamují s novými kamarády. V naší obci je mateřská škola důležitá nejen pro děti a jejich rodiče, ale i pro všechny ostatní obyvatele obce, jimž děti přinášejí svou přítomností a dovednostmi radost a pohlázení po duši.

Oblastmi, kterými dítě při svém vzdělávání prochází, nelze předkládat jako jednotky jedné oblasti, ale tak, aby co nejvíce dítě obohatily a mělo z nich kvalitní přínos. Je nutné dětem nabízet možnosti z různých oblastí, poskytovat dětem různé podněty a vlivy. Při seznamování se s novými vědomostmi či dovednostmi se snažíme vymýšlet stále nové činnosti a aktivity. Koncepte naší práce vychází z přirozených potřeb dítěte s důrazem na maximální respektování osobnosti každého dítěte a jeho všestranný harmonický rozvoj. Důležitá je podpora rozvoje zdravého sebevědomí a kladných mezilidských vztahů. Zaměřujeme se na rozvoj smyslu pro kamarádství, soucítění, vzájemnou spolupráci, komunikaci, respektování pravidel, na vytváření pozitivního klimatu ve škole, ve třídě, na prostředí bezpečí a jistoty.

Děti se učí především tomu, v čem žijí:

- *Žije-li dítě v prostředí výtek, naučí se odsuzovat.*
- *Žije-li dítě v prostředí nepřátelství, naučí se útočit.*
- *Žije-li dítě v prostředí posměchu, naučí se být plaché.*
- *Žije-li dítě v prostředí zahanbování, naučí se cítit provinile.*

- **Žije-li dítě v prostředí tolerance, naučí se být trpělivé.**
- **Žije-li dítě v prostředí povzbuzování, naučí se důvěřovat.**
- **Žije-li dítě v prostředí chvály, naučí se oceňovat.**
- **Žije-li dítě v prostředí slušnosti, naučí se být čestné.**
- **Žije-li dítě v prostředí bezpečí, naučí se věřit.**
- **Žije-li dítě v prostředí spokojenosti, naučí se mít rádo.**
- **Žije-li dítě v prostředí přátelství, naučí se být rádo na světě**

Filosofií naší školy je rozvíjet samostatné, zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami, o děti talentované – mimořádně nadané. Hlavní pedagogický záměr je orientován směrem k dítěti a směřuje k tomu, aby děti získaly kvalitní základy do života a aby byly schopny zvládat další životní a vzdělávací etapy. Nabízíme řadu doplňkových aktivit v oblasti pohybového rozvoje, naším cílem je dostatek pohybu. Okolní příroda a venkovní prostředí naší mateřské školy vybízí k pohybovému vyžití venku. Navštěvujeme pravidelně tělocvičnu ZŠ. Pravidelnými vycházkami a výlety vedeme děti k turistice. Děti dle zájmu rodičů absolvují týdenní lyžařský výcvik. Jsme zapojeni do projektu České obce sokolské „Cvičíme se zvířátky“. Zajišťujeme návštěvu kulturních a společenských akcí, logopedickou prevenci. Praktikujeme výtvarné a hudební činnosti. Pravidelně zpíváme seniorům, vítáme nové občánky, vystupujeme na Strážských slavnostech. Zvýšenou pozornost věnujeme bezpečnosti a ochraně zdraví. Ve vzdělávání upřednostňujeme rozvíjení smyslného vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání. Důraz klademe na spolupráci s rodinou.

5.1 Cíle a záměry

Tělesná výchova v RVP PV

Tělesná výchova nabízí objemný souhrn činností, které jsou prostředkem k naplňování cílů v konkrétních podmínkách MŠ a zároveň jsou tyto činnosti nezbytnou součástí dětského života. V mateřské škole výchovu a vzdělávání nedělíme na jednotlivé předměty, ale různorodé činnosti se v hrách a aktivitách prolínají, a tak fungují jako prostředky dětského přirozeného učení. Tělesná výchova je svým obsahem a vlivem na rozvoj osobnosti dítěte jedním z nejdůležitějších prostředků komplexní výchovy.

Pohyb a předškolní dítě

Pohyb je základní potřeba předškolního dítěte a nejdůležitějším prostředkem pro objevování světa. Pohyb je základní životní projev i základní biologická potřeba dítěte.

Dítě předškolního věku prochází velmi významným biologickým i fyziologickým vývojem. Omezení rozvoje pohybových dovedností může zpomalovat celkový vývoj dítěte a využití jeho psychického a intelektuálního potenciálu a může způsobit návyk špatných pohybových stereotypů, které si pak nese do celého života. Proto je tak důležitá prevence, ta se může týkat jak zařazování cílených cviků na udržování správné svalové rovnováhy, tak poskytování dostatečného prostoru a podmínek pro přirozené pohybové činnosti dětí. Při pravidelně prováděných řízených činnostech si děti lépe osvojují základní pohybové stereotypy.

Pohybové činnosti a možnost tělesného zatěžování souvisí s tělesným vývojem. Po celé období dětství nejsou kosti osifikovány, proto nenutíme děti nosit těžká břemena. Pokud to děti nedělají samy, nenutíme je provádět visy a vzpory prosté. Visy a vzpory s oporou o nohy jsou naopak prospěšné pro posílení svalstva paží, trupu a nohou a pro pohyblivost páteře (lezení, přelézání, podlézání, plazení, plížení apod.) Sílu, která je nutná pro rozvoj celého těla, zvyšujeme především přirozenými pohyby nebo dynamickým cvičením, nikoli statickou zátěží (svaly dětí obsahují více vody, a tak nejsou ještě uzpůsobeny ke speciálnímu tréninku síly).

Pro trénink srdce a cév by se dítě mělo mít možnost pohybovat dostatečně dlouho a intenzivně, případně by mělo být k těmto činnostem podněcováno (hlavně méně aktivní děti!!!). Reakce na zátěž je již u předškolních dětí s pasivním způsobem života výrazně horší než u dětí s lepším pohybovým režimem.

Tělovýchovné pohybové činnosti se nejvíce dotýkají biologické oblasti RVP PV. Tyto činnosti jsou jediným možným prostředkem pro získávání potřebných kompetencí. Biologická podstata člověka je ale spojena s celým jeho vývojem, a tak se i biologická oblast promítá do všech ostatních oblastí vzdělávání. V oblasti psychiky dítěte je motorika úzce spojena s jazykovou výchovou a logopedickou péčí, pohyb ovlivňuje rytmus řeči a správné dýchání. Pohybové aktivity

mohou podporovat samostatné vyjadřování a komunikaci. Vytvářejí mnoho situací, kde se uplatňují myšlenkové procesy: rychlá schopnost analýzy, rozvoj fantazie a tvořivosti, řešení problémů, reaktivnost a rozšiřují poznatkovou sféru. V dalších oblastech děti pěstují své sebepojetí, sebedůvěru, sebevědomí, odvahu, rozvoj vůle a odpovědnosti. Jak postupně dozrává nervová soustava, zkvalitňuje se řada pohybových dovedností a děti již od 4 let mají dobré předpoklady úroveň dovedností zlepšovat. Zvládnutý pohyb přispívá k lepší funkci svalstva a vnitřních orgánů, k růstu a vývoji celého organismu. V neposlední řadě pomáhá předcházet vzniku civilizačních chorob (špatné držení těla, nemoci srdce a dýchacích orgánů).

Prvním krokem je utváření podmínek k pohybu – prostorových, materiálních, organizačních a personálních.

Prostorové a materiální podmínky: využíváme prostor MŠ i školní zahrady ke spontánním i řízeným pohybovým aktivitám dětí. Pravidelně využíváme sportovní náradí a náčiní. S dětmi navštěvujeme tělocvičnu ZŠ, chodíme do přírody, kde se nachází neúměrné množství možností k rozvíjení pohybových dovedností. V zimě se učíme lyžovat, navštěvujeme lekce skákání na trampolínách.

Organizace práce a metody řízení: Pohybové aktivity mají v průběhu dne mnoho forem od krátkých spontánních chvilky až k řízené tělesné výchově. Pravidelné cvičení na protažení všech svalových oblastí je zařazováno denně. Kombinace řízení individuálního, skupinového i hromadného může být velmi pozitivní. Do programu skupiny lze zařadit sledování individuálních cílů (dítě bude raději cvičit s ostatními dětmi než samo). Pro spontánní pohybové činnosti je třeba dětem poskytnout optimální podmínky, které je budou podněcovat k pohybu (dostatek náčiní a volný přístup k němu v MŠ i venku).

Personální podmínky: Učitelka zásadně ovlivňuje podmínky pro pohybové aktivity dětí, záleží na jejím osobním postoji k pohybovým aktivitám dětí.

Cíle školního vzdělávacího programu

- Šťastné a spokojené děti i jejich rodiče jako základ i důsledek času prožitého v MŠ
- Získání věku přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti
- Položení základů celoživotního vzdělávání na základě individuálních dětských možností, zájmů a potřeb
- Usnadnění vstupu do ZŠ

Průběžné vzdělávací cíle

- Vytvářet dětem podmínky k jejich soužití ve skupině
- Navazovat a udržovat vztahy dítěte k ostatním dětem, vést je k spolupodílnictví a sounáležitosti ve hře
- Uspokojovat citové potřeby dítěte, posilovat jeho pozitivní citové ladění, citlivost a citovou kultivovanost ve vztahu ke svému okolí
- Vést děti k hygienickým návykům – mytí rukou po použití WC, před obědem, po obědě, k otužování vodou
- Vést děti ke společenskému chování – poděkovat, požádat, pozdravit, dodržovat pravidla stolování
- Vést děti k samostatnosti vzhledem k jejich mentálnímu a fyzickému věku
- Vést děti ke správnému zacházení se svěřenými hračkami, didaktickým materiálem a jiným materiálem

Rámcové cíle

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

5.2 Metody a formy předškolního vzdělávání

- Vysvětlování
- Prožitkové a kooperativní učení hrou
- Rozhovor
- Příklad
- Povzbuzení
- Procvičování

- Situační učení
- Spontánní sociální učení
- Cílené, plánované učení
- Využití myšlenek dětí, spontánních nápadů
- Forma nezávazné dětské hry
- Vyváženost a provázanost spontánních a řízených aktivit
- Pochvala
- Didakticky zacílená činnost (přímá, nepřímá motivace pedagoga)

5.3 Úkoly předškolního vzdělávání

- Doplnovat rodinnou výchovu na odborné úrovni
- Zajistit prostředí s dostatkem podnětů k aktivnímu rozvoji a učení
- Poskytovat dítěti odbornou péči
- Rozvíjet osobnost dítěte, podporovat tělesný rozvoj a zdraví
- Pomáhat chápat okolní svět
- Motivovat k dalšímu poznávání a učení
- Podporovat individuální rozvojové možnosti
- Plynulá návaznost předškolního a základního vzdělávání

5.4 Klíčové kompetence

K těmto souborům předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro další rozvoj jedince se snažíme směřovat.

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

KOMPETENCE K UČENÍ – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- dokáže se soustředit
- zkušenosti uplatňuje v praxi a v dalším učení
- má elementární poznatky v základních oblastech
- je zvědavé
- učí se spontánně, ale i vědomě dokáže se soustředit
- dovede dokončit práci, postupovat podle instrukcí
- učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výkony druhých

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší samostatně problémy, na které stačí, náročnější s oporou dospělého
- problémy řeší na základě své zkušenosti
- vnímá elementární matematické souvislosti
- umí rozlišit řešení, která vedou a nevedou k cíli
- nebojí se chybovat

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ovládá řeč, umí správně formulovat věty, samostatně se vyjadřovat, umí vést dialog
- domlouvá se gesty i slovy
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu
- rozšiřuje svoji slovní zásobu a nová slova umí použít

- umí využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se setkává
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- umí si vytvořit svůj názor
- uvědomuje si, že za své chování zodpovídá a nese důsledky
- je ohleduplný k druhým, rozpozná nevhodné chování
- umí spolupracovat, prosadit se, ale i podřídit, uzavírá kompromisy
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně, umí odmítnout nepříjemné chování i komunikaci
- chápe, že se lidé různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem
- dokáže se bránit projevům násilí druhého dítěte, ponižování a ubližování

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- učí se plánovat, řídit a vyhodnocovat svoje činnosti a hry
- rozumí tomu, že se může rozhodovat svobodně, ale za své rozhodnutí zodpovídá
- k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, váží si práce druhých
- zajímá se o dění kolem něj
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami a co je s nimi v rozporu, snaží se podle toho chovat
- chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- uvědomuje si, že svým chováním se podílí na prostředí, ve kterém žije
- dbá na zdraví a bezpečí svoje i druhých

6. Vzdělávací obsah

- usilujeme o osobnostní rozvoj dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby a zájmy
- probouzíme v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objeovat, ale i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže
- vytváříme a rozvíjíme vztah dětí k živé i neživé přírodě
- nepředkládáme dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožňujeme hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem
- každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost, má své potřeby, rozvíjí se a učí svým tempem
- respektujeme právo dítěte na neúčasti při činnostech, má právo být pouze pozorovatelem
- povzbuzujeme děti nesmělé, posilujeme sebevědomí dětí a podporujeme u dětí iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii
- vytváříme návyk správného držení těla během v průběhu celého dne, posilujeme rozvoj pohybových dovedností
- připravujeme děti na budoucí roli školáka

6.1 Vzdělávací oblasti

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou dány tak, aby s nimi učitel mohl dále pracovat. Každá oblast zahrnuje vzájemně propojené kategorie – dílčí cíle, vzdělávací nabídku (prostředky vzdělávání, soubor praktických i intelektových činností) a očekávané výstupy (kompetence, kterých dítě při ukončení předškolního vzdělávání může dosáhnout)

- **DÍTĚ A JEHO TĚLO** - oblast biologická
- **DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA** - oblast psychologická
- **DÍTĚ A TEN DRUHÝ** - oblast interpersonální
- **DÍTĚ A SPOLEČNOST** - vzdělávací oblast sociálně – kulturní
- **DÍTĚ A SVĚT** - vzdělávací oblast environmentální

DÍTĚ A JEHO TĚLO – oblast biologická

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládat jemnou motoriku
- zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (např. umět stolovat, oblékat se...)
- zvládat pracovní úkony (např. uklidit po sobě, udržovat pořádek...)
- pojmenovat části těla, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých, mít povědomí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA – oblast psychologická

Jazyk a řeč – očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně oslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor
- porozumět slyšenému
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat
- naučit se z paměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci skutečnou i podle obrázku
- chápat slovní vtip a humor
- rozlišovat některé obrazné symboly (dopravní značky, označení nebezpečí...) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některé číslice
- poznat napsané své jméno
- soustředěně poslouchat četbu, hudbu, divadlo, film

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace – očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, roční období)
- naučit se nazpaměť krátké texty
- vyjadřovat svoji fantazii a představivost v tvořivých činnostech

Sebepojetí, city a vůle – očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí,
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vyjádřit souhlas i nesouhlas, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- soustředit se na činnost a dokončit ji
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a pochopené povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné prožitky
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost a agresivitu)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- zachytit a vyjádřit své prožitky

DÍTĚ A TEN DRUHÝ – oblast interpersonální

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- komunikovat přirozeně s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, respektovat druhé
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, chovat se citlivě a ohleduplně, umět nabídnout pomoc
- bránit se projevům násilí jiného dítěte
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, dospělými, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

DÍTĚ A SPOLEČNOST – vzdělávací oblast sociálně – kulturní

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- začlenit se do třídy, respektovat své vrstevníky, jejich rozdílné vlastnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školky, přizpůsobit se společnému programu, přijímat autoritu a spolupovytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- umět se domluvit s dětmi i s dospělými na společném řešení
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách a podle této představy se chovat
- dodržovat pravidla her
- zacházet šetrně s vlastními i cizími věcmi
- vnímat umělecké a kulturní podměty
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností (např. zazpívat píseň)

DÍTĚ A JEHO SVĚT – vzdělávací oblast environmentální

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- zvládat běžné činnosti na dítě kladené
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, využitelné pro další učení a životní praxi
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý jak svět přírody, tak i svět lidí

- všimát si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, rozlišovat aktivity, které životnímu prostředí prospívají či naopak škodí

1 . Dítě a jeho tělo

- cvičení v ZŠ – Mravenci, Sluníčka 1x týdně
- turistika (všechny učitelky)
- zapojení do projektu České obce sokolské „Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky“
- lyžařský výcvik pro děti od 4 let – dozor pedagogických pracovníků dané třídy
- pohybové činnosti – využití zahrady, přírody v okolí MŠ, hřišť na území obce (všechny učitelky)

2 . Dítě a jeho psychika

- jazykové chvílky (všechny učitelky)
- individuální logopedická péče (zajišťují rodiče v logopedických poradnách)
- grafomotorika (všechny učitelky)
- pěvecké činnosti (všechny učitelky)
- komunikativní kruh (kolektiv učitelek)

3 . Dítě a ten druhý

- vstřícná komunikace , ohleduplnost , respekt – kolektiv zaměstnanců , rodiče , děti
- komunikační kruhy (učitelky , děti)
- respektování dohodnutých pravidel (učitelky , děti)
- adaptace a pobyt dětí ve škole (odloučení od rodiny na určitou dobu)

4 . Dítě a společnost

- výstavy dětských prací pro rodiče a veřejnost (všechny učitelky)
- účast na akcích obce – slavnosti, vítání občánků, setkání se seniory, výstavy (všechny učitelky)
- práce s keramickou hlinou u starších dětí – využití vybavení ZŠ
- spolupráce se ZŠ – Mikulášská, návštěva 1. třídy
- návštěvy divadel a knihovny (všechny učitelky)
- vzdělávací setkávání (Záchraná služba LK, hasiči, letecká záchranka apod.)
- setkávání s rodiči – tvoření, besídky, příprava karnevalu, loučení se školáky apod.

5 . Dítě a svět

- seznamování s přírodou při pobytu venku, změny v ročních obdobích
- turistické výlety do přírody
- vedení k významu ochrany přírody, návštěvy ekologického centra Střevlík
- seznamování s pracemi na zahradě (sázení, okopávání, potřeby rostlin k růstu, apod.) formou projektů a jako součást tematických celků
- spoluúčast na sběru papíru (učitelky, rodiče, děti)
- získávání poznatků a dovedností při práci s interaktivní tabulí

6.2 Dílčí vzdělávací oblasti

Primární prevence sociálně patologických jevů

Základem preventivního působení v mateřské škole je vytvoření sociálních kompetencí dítěte, kdy si dítě prostřednictvím prožitkového učení osvojí schopnost rozhodovat se, volit si z více alternativ, nést za svou volbu odpovědnost a poznávat její důsledky. Schopnost rozhodovat se je chápána jako předpoklad odpovědného jednání. Odpovědné jednání je základní ochranný mechanismus.

Sebedůvěra dětí je podmíněna optimální kvalitou vztahu k dětem v praktickém životě. Přiměřené vědomí vlastní důvěry v sebe je silným ochranným mechanismem. Součástí zdravého životního stylu je i zdravé sebevědomí.

Vztah k dětem a styl výchovy v sobě musí nést respekt dospělých vůči dětem. Děti jako rovnocenní partneři mají v mnoha situacích právo říci ne, když něco nechťejí. Umění říci ne je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj. Děti nebudou umět říci ne pokusům o nejrůznější manipulace nebo drogovému pokušení, pokud v rodině, mateřské škole či škole není příležitost k vyjádření nesouhlasu.

K upevnění sebedůvěry dětí slouží zejména:

- pohybové hry
- hry a spontánní aktivity bez viditelných zásahů pedagogů, kdy je dětem poskytována možnost volby samostatné činnosti i její obtížnosti
- nesoutěživé prostředí

Umění realisticky odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly, je prevencí nejen úrazů, ale i posílení pevného postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, které nepřipravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem: agresí, užíváním drog, alkoholu nebo jiným negativním způsobem.

Mezi základní osvojené kompetence předškolních dětí a současně i kompetence v oblasti prevence patří:

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky
- mít vytvořenou představu o závislostech a věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit svůj názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Pokud nejsou osvojeny uvedené ochranné kompetence, jsou děti zasaženy v pozdějším období různými nežádoucími jevy, jako je agresivita, nekázeň, nesnášenlivost, neschopnost řešit problémy, stres a frustrace, dochází i k sebepoškozování. Důsledkem je poté náchylnost ke zneužívání léků, drog, alkoholu, šikana, násilí, vandalismus, xenofobie apod. Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Je podporována zejména prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je významným faktorem sociálního učení. Hra by neměla být dospělým příliš organizována, měla by se uplatnit kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost.

Pro mateřskou školu je nejučinnější:

- forma prožítkového učení, kdy se dítě učí samo prožitkem a zkušeností
- sociální hry a hraní rolí (námetové hry)
- dramatické činnosti

Logopedie :

- Počátkem školního roku zjištění úrovně výslovnosti ve všech třídách
- Doporučení návštěvy ve specializované logopedické poradně
- Logopedická prevence – artikulační a dechová cvičení ve třídách
- Spolupráce s rodinou a pediatry

Ekologická výchova :

„Příroda může existovat bez člověka, ale člověk bez přírody nikoliv“

- Vést děti k poznávání okolní přírody
- Vést děti k postupnému chápání elementárních vztahů a souvislostí mezi jevy a ději v přírodě i společnosti
- Vychovávat v dětech smysl pro krásu v přírodě a estetiku prostředí
- Vytvářet u dětí počátky správných vztahů k životnímu prostředí
- Vytvářet podmínky pro vznik správných mezilidských vztahů
- Vést k postupnému chápání významu přírody pro život člověka

- Vytvářet potřebu pečovat o přírodu a život v ní, chránit ji jako nepostradatelnou součást životního prostředí člověka
- Účast na programech ekologického centra Střevlík
- Rozpracování oblastí ekologické výchovy do třídních vzdělávacích plánů

Další aktivity:

- Divadlo, kino – návštěvy divadel dle příležitostných nabídek
- Příležitostné návštěvy knihovny, botanické zahrady, ZOO, výstav, akcí místních organizací...
- Oslava vánočních svátků
- Ekologická výchova – třídění odpadu
- Oslava Dne matek
- Oslava Dne dětí
- Rej masek – maškarní karneval
- Loučení se školáky
- Výlety za poznáním

Školní a třídní vzdělávací program

- Naplňování filosofie školy
- Zodpovědný přístup k tvorbě ŠVP a TVP v souladu s RVP
- Využití dostupné literatury
- Spoluúčast pedagogických i provozních zaměstnanců
- Spoluúčast rodičů
- Podporovat tvořivost pedagogů a využívat námětů a odbornosti pedagogů
- Prostor pro aktivitu pedagogů
- Respektovat hlavní cíle předškolního vzdělávání (vztah k dítěti, rodině, počátkům vzdělávání)
- Aktivní zapojení do DVPP, individualizace vzdělávání – aktivita pedagogů (odbornost, zkušenost, náměty ...)
- Vymezit pravomoce, úkoly a povinnosti pracovníků
- Spolupráce – týmová práce
- Pozornost věnovat evaluační činnosti
- TVP – evaluace (zajímavost témat, individuální potřeby dětí, vyváženost aktivit...)

6.3 Integrované bloky

Integrované bloky vycházejí z přirozeného běhu času, ve kterém se střídají čtyři roční období, dítě se vyvíjí od narození až po dospělost a vnímá změny spojené s každodenní realitou života. Dělíme je podle jednotlivých měsíců do tematických okruhů, které si učitelky dále zpracovávají do třídních vzdělávacích programů, samy si podle podmínek mohou upravit jejich časovou posloupnost. Délka integrovaného bloku závisí na jeho obsahu, zájmu dětí, množství činností a aktivit ve vzdělávací nabídce.

1. Září Hola, hola, škola volá

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- orientovat se v prostředí MŠ, osvojit si základní hygienické a společenské návyky, adaptovat se na prostředí MŠ
- přijímat pravidla kolektivního soužití a účastnit se na jejich vytváření, osvojit si pravidla bezpečného chování a vzájemné komunikace
- rozvíjet prosociální vztahy, posilovat získání jistoty, důvěry a citové samostatnosti

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Rozvíjet schopnost pohybovat se v novém prostředí	Umět se pohybovat v novém prostředí, pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
Systematicky rozvíjet jemnou motoriku a oromotoriku	Vědomě napodobit pohyb podle vzoru
Seznamovat děti se základními hygienickými a zdravotně preventivními návyky, o některých způsobech ochrany zdraví	Zvládat sebeobsluhu a hygienu uvědomovat si, co je nebezpečné
Pomáhat dětem osvojit si jednoduché pracovní úkony	Zvládat jednoduché pracovní úkony
Dítě a jeho psychika	
Vhodnou organizací a laskavým přístupem usnadnit novým dětem vstup do MŠ	Emocionálně zvládnout odloučení od rodičů
Rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev	Vyjadřovat své myšlenky, zážitky, pocity
Seznamovat děti s podstatnými znaky a vlastnostmi předmětů	Odhadnout podstatné znaky a vlastnosti předmětů
Dítě a ten druhý	
Vést děti k navazování kontaktů mezi sebou navzájem	Navazovat kontakt s druhými dětmi
Posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému	Mít citlivý vztah k živým bytostem
Dítě a společnost	
Pěstovat u dětí společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi	Umět vyjádřit souhlas i nesouhlas, umět zorganizovat hru
Postupně adaptovat děti na prostředí školy	Poslouchat a plnit smysluplné pokyny
Vytvářet u dětí základní estetické dovednosti	Zachytit své prožitky slovně, výtvarně, hudebně, dramatickou improvizací
Dítě a svět	
Vytvářet u dětí pozitivní vztah k prostředí a k místu, kde žije	Mít pozitivní vztah k prostředí a místu, kde žije
Pomáhat dětem postupně se orientovat v novém prostředí	Postupně se orientovat v novém prostředí

2. Říjen **Ovoce a zelenina, plody podzimu – les, louka, zahrada**

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- naučit se přizpůsobit své chování skupině, respektovat se navzájem, aktivně přistupovat k problémům a vnímat svou sounáležitost s přírodou
- vnímat a uvědomovat si změny související s příchodem podzimu
- poznávat přírodu všemi smysly
- rozvíjet poznatky o správné životosprávě

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Vést děti k napodobě jednoduchého pohybu podle vzoru a přizpůsobovat jej dle pokynů	Vědomě napodobit pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu, pohybovat se koordinovaně v terénu
Ukazovat dětem jednoduché pracovní činnosti včetně prací na zahradě	Zvládat jednoduché pracovní úkony
Dítě a jeho psychika	
Zpřesňovat a kultivovat u dětí smyslové vnímání	Vnímat a rozlišovat pomocí smyslů – chuť, čich, základní barvy
Rozvíjet prostorové vztahy	Pohybovat se ve skupině dětí, zvládnout pohyb za vedoucím dítětem, určeným směrem
Rozvíjet receptivní i produktivní složku řeči	Mít dostatečnou aktivní i pasivní slovní zásobu, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
Rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii	Záměrně se soustředit, udržet pozornost, mít přiměřeně rozvitou krátkodobou i dlouhodobou paměť
Dítě a ten druhý	
Podporovat dětská přátelství	Navazovat dětská přátelství
Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách	Dodržovat dohodnutá pravidla, spolupracovat při hrách
Dítě a společnost	
Kultivovat sociální a estetické vnímání, cítění a prožívání	Vnímat umělecké a kulturní podněty
Rozvoj výtvarných a hudebních dovedností	Vyjadřovat se pomocí různých výtvarných dovedností, prostřednictvím hudby, hudebně pohybových činností, vnímat literární texty
Dítě a svět	
Předávat dětem jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách	Mít elementární poznatky o sobě, rodině, přírodě a přírodních jevech, uvědomovat si, že člověk a příroda se vzájemně ovlivňují

3. Listopad Padá listí zlaté, rudé

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- pozorovat změny v přírodě na podzim – počasí, seznámit se s ekosystémem lesa a volně žijících zvířat, ukládání se k zimnímu spánku
- naučit se chápat změny kolem sebe i jejich příčiny a souvislosti
- uvědomovat si, že bychom přírodě měli pomáhat
- chránit své zdraví před nebezpečnými vlivy, poznávat lidské tělo a funkce jednotlivých částí
- posilovat rozvoj sebevědomí a sebedůvěry

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Seznamovat děti s poznatky o vlastním těle a zdraví	Pojmenovat části těla a některé vnitřní orgány, mít poznatky o narození a růstu těla
Vytvářet zdravé životní návyky a postoje	Mít osvojené poznatky o vlastním těle, zdraví a o všem, co mu prospívá
Dítě a jeho psychika	
Posilovat přirozené poznávací city	Projevovat zvědavost, radost, zájem o nové věci
Posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvědavost dítěte	
Rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy, prožitky	Přirozeně vyjádřit své pocity, dojmy, prožitky
Chápat prostorové pojmy	Rozlišovat vpravo a vlevo na vlastním těle
Učit se rozpoznávat některé obrazné symboly, porozumět jejich významu, chápat základní číselné a matematické pojmy	Nacházet společné a rozdílné znaky, porovnávat, zobecňovat
Dítě a ten druhý	
Posilovat prosociální chování ve vztahu k druhým	Projevit prvky empatie, umět nabídnout pomoc
Dítě a společnost	
Učit děti šetrně zacházet s hračkami, pomůckami, knihami	Šetrně zacházet s hračkami, pomůckami a knihami
Dítě a svět	
Poznávat rozmanitost přírody	Postupně si uvědomovat rozmanitost světa přírody
Mít povědomí o bezprostředních vlivech prostředí	Chápat, co může být pro přírodu nebezpečné

4. Prosinec Vánoce, vánoce přicházejí

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- seznamovat děti se zvyky a tradicemi Vánoc, umět se podělit o radost s ostatními a zapojit do prožitků dítěte ostatní členy rodiny
- rozvíjet pocit sounáležitosti – sdílet vánoční atmosféru, pomáhat při výzdobě, učit se udělat druhému radost, chápat jeho city a pocity
- aktivně komunikovat s ostatními, projevovat se prosociálně
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
- rozvíjet kultivovaný projev

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Rozvíjet jemnou motoriku – koordinaci oko – ruka	Mít vyvinutou jemnou motoriku, umět napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, číslice a písmena
Vést k pohybové dovednosti při překonávání překážek	Umět zvládat překážky
Předávat dětem praktické zkušenosti pro práci s jednoduchými pracovními nástroji	Umět zacházet s výtvarnými pomůckami a materiálem, s jednoduchými pracovními nástroji
Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem, zdokonalovat dovednosti v hrubé i jemné motorice	Doprovázet pohyb zpěvem
Dítě a jeho psychika	
Vést děti k citlivému vztahu k živým bytostem	Mít citlivý vztah k živým bytostem
Rozvoj řečových schopností a mluvního projevu	Umět slovně zachytit své prožitky, myšlenky, pocity a nápady
Podporovat schopnost rozumět slyšenému	Rozumět slyšenému
Rozvíjet schopnost vyjadřovat samostatně myšlenky, pocity, nápady	Vyjadřovat samostatně své pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
Učit rozpoznat tvary, umět třídit na základě daných kritérií	Rozpoznat geometrické tvary, poznat co nepatří do skupiny prvků, třídit předměty podle kritérií, řešit labyrinty
Dítě a ten druhý	
Vnímat, co si druhý přeje nebo potřebuje	Naslouchat druhým, sledovat obsah řeči
Správně vyslovovat, ovládat intonaci řeči	Formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
Pěstovat schopnost uplatňovat své zájmy s ohledem na druhé	Komunikovat vhodně s ostatními, respektovat je
Dítě a společnost	
Vést děti k chápání, že každý má ve společnosti svou roli	Chápat, že každý má ve společnosti svou roli
Rozvíjet estetickou a tvůrčí činnost	Zvládat základní dovednosti vokální, instrumentální, výtvarné, konstrukční, pracovní
Předávat dětem elementární poznatky o soužití, zvycích, tradicích	Mít elementární poznatky o zvycích a tradicích
Dítě a svět	
Předávat dětem elementární poznatky o rodině	Mít přiměřené poznatky o rodině
Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách	Mít povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
Seznamovat se s existencí jiných kultur a národností	Mít povědomí o existenci jiných kultur a národností

5. Leden Padá sníh

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- seznámit děti s charakteristickými znaky zimní přírody, pozorovat její proměny, zažívat pohybové aktivity na sněhu
- poznávat různé druhy zimních sportů, důležitost aktivního pohybu pro život člověka
- upevňovat poznatky, co člověku prospívá, neohrožovat zdraví a bezpečnost svou ani ostatních
- mít povědomí o základních geometrických pojmech, chápat elementární matematické souvislosti
- podporovat zájem o učení, poznávat a objevovat nové, rozvíjet řečové a manipulační schopnosti

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Rozvíjet fyzickou zdatnost, posilovat dechové svalstvo	Zvládat pohybové aktivity přiměřené věku
Zacházet s výtvarným materiálem, nůžkami, modelínou	Umět zacházet samostatně s výtvarným materiálem a nůžkami
Prohlubovat poznatky o jednotlivých částech těla	Umět pojmenovat jednotlivé části těla, znát jejich funkci
Předávat dětem základní pojmy spojené se zdravím, pohybem a sportem	Znát základní pojmy spojené se zdravím, pohybem a sportem
Dítě a jeho psychika	
Vést ke sluchovému rozlišení 1. a poslední slabiky a hlásky ve slovech	Sluchově rozlišit slabiku a hlásku na začátku i konci slova
Vytvářet pozitivní vztah k učení	Mít pozitivní vztah k učení
Chápat základní matematické pojmy, elementární matematické souvislosti	Umět určit více, méně, stejně, umět srovnávat, chápat pojmy označující velikost, orientovat se v číselné řadě
Osvojovat si činnosti předcházející čtení a psaní	Orientovat se v prostoru
Dítě a ten druhý	
Vést děti k tomu, aby se uměly dělit o hračku, pomůcku, pamlsky	Umět se dělit s ostatními o hračku, pomůcku, pamlsky
Dítě a společnost	
Rozvíjet kulturně estetické dovednosti	Vyjadřovat se prostřednictvím výtvarných, hudebních a dramatických činností
Vést k dovednosti zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, zachytit rytmus, poznat některé melodické i rytmické nástroje sluchem	Umět zacházet s rytmickými hudebními nástroji, rozlišovat rytmus, poznat sluchem některé hudební nástroje
Dítě a svět	
Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	Mít povědomí o životním prostředí, vědět, že svým chováním ovlivňujeme vlastní zdraví i životní prostředí
Vytvářet představy o světě, ve kterém žijeme	Umět se přizpůsobit běžným změnám
Přispívat k ekologii	Vytvářet povědomí o sounáležitosti se světem

6. Únor Povídám, povídám pohádku

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- seznamovat děti s lidovými tradicemi, rozvíjet jejich estetické vnímání a tvoření
- společně prožívat radost a veselí při karnevale
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka
- pochopit humor a vtip, který je také důležitý pro spokojený život
- všimnout si lidové moudrosti a krásy jazyka, hovořit o charakteru pohádkových postav, rozvíjet kreativitu dětí

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Vést děti ke zvládnutí osobní hygieny, jednoduché obsluhy, pracovních úkonů	Zvládat osobní hygienu, jednoduchou obsluhu, pracovní úkony
Prohlubovat vnímání a rozlišování pomoci smyslů	Vnímat a rozlišovat podle smyslů
Osvojovat u dětí přiměřené praktické dovednosti	Umět využít jednoduché rytmické nástroje, umět zazpívat jednoduché melodie
Dítě a jeho psychika	
Rozšiřovat slovní zásobu	Mít věku přiměřenou slovní zásobu, umět vyprávět pohádku, příběh
Probouzet v dětech zájem o literaturu	Projevovat zájem o knihy
Seznamovat děti s některými písmeny a číslicemi	Poznat některá písmena, číslice, poznat napsané své jméno
Rozvíjet schopnost vytvořit jednoduchý rým	Vytvořit jednoduchý rým
Vytvářet základy pro práci s informacemi	Prohlížet si různé druhy knih, vyhledávat informace v knihách
Dítě a ten druhý	
Rozvíjet interaktivní dovednosti	Zvládat jednoduché úkoly na interaktivní tabuli
Spolupodílet se na společenské zábavě	Komunikovat bez zábran s dospělými i dětmi, chápat slovní vtíp s humor
Dítě a společnost	
Rozvíjet tvořivost, estetické vnímání	Vyjadřovat své představy v tvořivých činnostech
Seznamovat se s lidovými zvyky	Znát některé lidové zvyky
Utvářet si představu o pravidlech chování a společenských normách, chovat se přiměřeně k odpovídající situaci	Pojmenovat povahové vlastnosti pohádkových postav i lidí
Dítě a svět	
Mít elementární poznatky o životním prostředí	Uvědomovat si, že života je třeba si vážit ve všech jeho formách, cítit sounáležitost s přírodou
Osvojit si poznatky o prostředí blízkém dítěti	Rozumět běžným okolnostem, dějům, situacím v pohádkách, rozlišit pohádku a skutečnost

7. Březen Na jaře, na jaře

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- uvědomit si, že člověk je součástí přírody i společnosti, kterou může ovlivňovat
- vnímat změny v přírodě, prožívat radost z probouzející se přírody
- seznamovat děti s lidovými říkadly a zvyky v souvislosti s velikonočními svátky
- samostatně se vyjadřovat, upevňovat správnou výslovnost
- rozvíjet kooperativní dovednosti – aktivně se zapojovat do radostného prožívání oslav

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Zvládat základní pohybové dovednosti, orientovat se v prostoru	Umět zvládnout základní pohybové dovednosti a orientaci v prostoru
Učit se manipulaci s míčem, užívat různé tělovýchovné náčiní	Manipulovat s míčem a dalším náčiním
Prohlubovat dovednosti při zvládání překážek	Zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
Dítě a jeho psychika	
Rozvíjet schopnost souvisle reprodukovat děj	Reprodukovat souvisle děj příběhu
Vést děti k chápání jednoduchých matematických pojmů	Chápat základní matematické pojmy, číselnou řadu 1 – 10
Osvojovat si dovednosti předcházející čtení a psaní	Orientovat se v rovině
Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem	Rozlišovat některé symboly, rozumět jejich významu a funkci
Dítě a ten druhý	
Vést děti k obezřetnosti při setkávání s neznámými lidmi, se zvířaty	Chovat se obezřetně při setkávání s neznámými lidmi, se zvířaty
Dítě a společnost	
Rozvíjet schopnost chovat se zdvořile k dospělým osobám	Chovat se k dospělým zdvořile
Vést děti k uplatnění základních společenských návyků	Uplatňovat základní společenské návyky
Dodržovat pravidla hry	Umět dodržovat pravidla her
Dítě a svět	
Prohlubovat dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností	Vykonávat jednoduché činnosti
Rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou	Cítit sounáležitost s přírodou

8. Duben Máme rádi zvířata

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- seznamovat děti s prostředím, ve kterém žijí
- seznamovat děti s domácími zvířaty a jejich mláďaty, se způsobem jejich života, významem pro člověka
- seznamovat se s exotickými zvířaty, s živočichy ve vodě a v jejím okolí
- na základě praktických činností získat představu o čase, průběhu dne a činnostech s nimi souvisejících
- uvědomit si, že svět má svůj řád

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky	Disponovat dovednostmi v oblasti hrubé i jemné motoriky
Upevňovat koordinaci pohybu s rytmem i hudbou	Koordinovat pohyb s rytmem i hudbou
Pěstovat povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí	Znát základní zásady zdravého životního stylu (pohyb, sport, odpočinek, výživa, otužování, pobyt v přírodě)
Seznamovat se se základními pravidly chování na chodníku, na ulici	Znát základní pravidla při chůzi po ulici, chodníku
Dítě a jeho psychika	
Rozvíjet porozumění řeči	Rozumět řeči, mít rozvinutou receptivní složku řeči, učit se nová slova, komunikovat i nonverbálním způsobem
Rozvíjet časovou a prostorovou orientaci	Chápat časové pojmy, měřením porovnávat
Pomáhat dětem s případným neúspěchem	Umět ovládat své afektivní chování
Vést děti k dokončení činnosti	Vyvinout volní úsilí k dokončení činnosti
Dítě a ten druhý	
Vést děti k dovednosti umět požádat o pomoc	Požádat v případě potřeby o pomoc
Rozvíjet toleranci k druhým	Umět spolupracovat s ostatními
Dítě a společnost	
Rozvíjet základní společenské návyky	Mít upevněny základní společenské návyky
Dítě a svět	
Vést děti k vnímání rozmanitostí světa přírody, k pochopení řádu v přírodě	Vnímat rozmanitost světa přírody, chápat některé souvislosti v přírodě
Vést děti k povědomí o životním prostředí	Smysluplně přispívat k péči o životní prostředí a okolní krajinu

9. Květen Maminko moje, maminko zlatá

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- poznávat jednotlivé profese, vytvářet pozitivní vztah k lidské práci
- vytvářet citový vztah ke své rodině
- seznamovat se s funkcí rodiny a vztahy mezi jejími členy
- pochopit, co je domov a co pro nás znamená
- mít povědomí o kulturním a společenském dění v místě bydliště
- prožívat slavnostní chvíle při zápisu do ZŠ

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Rozvíjet u dětí užívání všech smyslů	Umět k poznávání používat všechny smysly
Koordinovat lokomoci těla	Pohybovat se koordinovaně v různém terénu
Seznamovat se s růstem těla, jeho vývojem a funkcemi	Mít povědomí o růstu těla, zákonitostech lidského vývoje
Dítě a jeho psychika	
Zdokonalovat dovednost správně klást otázky	Umět správně formulovat otázku
Rozvíjet schopnost popsat situaci	Zvládat popis situace i obrázku
Posilovat paměť, koncentraci	Umět se záměrně soustředit na činnost a udržet pozornost
Chápat některé symboly a piktogramy	Rozlišovat symboly a piktogramy, umět je používat
Dítě a ten druhý	
Vést k pochopení, že i když je každý jiný, každý má svou hodnotu	Chápat rozdíly mezi lidmi, umět přijímat "jinakost" druhého
Posilovat, kultivovat vzájemnou komunikaci	Umět přiměřeně komunikovat s dospělými i vrstevníky
Upevňovat ohleduplné chování k mladšímu, k postiženému	Chovat se ohleduplně ke druhým, schopnost empatie k handicapovanému
Dítě a společnost	
Vést děti k dovednosti samostatně vyjednávat, domluvit se na společném řešení	Umět samostatně vyjednávat a domluvit se na společném řešení
Rozvíjet schopnost dítěte žít ve společenství ostatních lidí	Pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je potřeba se chovat
Dítě a svět	
Učit se orientovat bezpečně v okolním prostředí, v okolí domova	Chápat základní pravidla pro chodce, popř. cyklisty
Upevňovat elementární poznatky o místě, kde dítě žije	Mít elementární poznatky o místě, kde žije

10. Červen **Poznáváme celý svět**

Charakteristika a vzdělávací záměr bloku:

- vnímat člověka jako součást světa a vesmíru, přibližovat dětem lidské rasy a jejich odlišnosti
- vytvářet si poznatky o životě ve městě, přiblížit dětem rozdíl mezi městem a vesnicí
- seznamovat děti s pravidly silničního provozu a různými dopravními prostředky
- spolupracovat s ostatními při oslavách Dne dětí
- navozovat pozitivní vztah dítěte ke škole, k učení

Cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	
Vytvářet povědomí o nebezpečí úrazu	Mít povědomí o nebezpečí úrazu a jeho prevenci
Učit se udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce	Udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
Zdokonalovat koordinaci oko – ruka	Zvládat koordinaci oko – ruka
Zachovávat správné držení těla, rozvíjet fyzickou zdatnost a vytrvalost	Zvládat různé pohybové dovednosti, umět používat náčiní i nářadí
Dítě a jeho psychika	
Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka	Mít zájem o psanou podobu jazyka
Seznamovat se s antonymy a homonymy	Chápat homonyma a antonyma
Rozvíjet a zpřesňovat smyslové vnímání, přechod od názorného myšlení k abstraktnímu	Mít bohatou slovní zásobu, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
Dítě a ten druhý	
Rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě i ostatním	Mít dostatečnou sebedůvěru, sebevědomí, pozitivní vztah k ostatním
Zvládnout řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními	Uvědomovat si odpovědnost za své chování se všemi důsledky
Umět vyjádřit svůj názor	Samostatně rozhodovat o svých činnostech, umět si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
Dítě a společnost	
Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí	Odmítat společensky nežádoucí chování, chránit se před ním
Rozvíjet vnímání kulturních podnětů, umět hodnotit své zážitky	Všímat si kultury kolem sebe, umět ji zhodnotit
Dítě a svět	
Vést k povědomí o významu životního prostředí pro člověka	Mít elementární poznatky o přírodním a kulturním prostředí
Orientovat se bezpečně ve známém prostředí	Mít poznatky o zvycích a tradicích kraje
Seznamovat se s tím, co je nebezpečné a vyhnout se tomu	Umět odhadnout nebezpečí a vyhnout se mu

6.4 Zpracování třídního vzdělávacího programu

Učitelky ve třídě společně zpracovávají třídní vzdělávací program a to tak, aby vycházel z Rámcového vzdělávacího programu pro PV a ze Školního vzdělávacího programu. TVP svým obsahem musí odpovídat věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy. Učitelky jej průběžně a operativně dotvářejí a doplňují. Vzdělávací nabídku v TVP přizpůsobují aktuálním vzdělávacím příležitostem a situacím. Výběr činností přizpůsobují tak, aby se mohly zapojit všechny děti bez ohledu na věkové a individuální zvláštnosti. Vycházejí ze vzdělávací nabídky RVP PV, sledují možná rizika, která ohrožují úspěch jejich vzdělávacích záměrů. Není povinností učitelky veškerou plánovanou vzdělávací nabídku v daném bloku realizovat. Při každodenní práci s dětmi má učitelka na zřeteli dílčí cíle stanovené Rámcovým vzdělávacím programem:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Učitelky dbají na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržují pedagogické zásady a metodické postupy. Berou v úvahu případný věkový rozdíl mezi dětmi ve třídě, snaží se, aby starší děti byly příkladem pro mladší. Činnosti uzpůsobují dětem s ohledem na věk – postupují od elementárních znalostí k poznatkům rozšířeným, od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

- zvolí konkrétní tematický celek
- analyzují situaci ve třídě
- formulují aktuální témata
- realizují téma ve třídě
- hodnotí výsledky vzdělávací aktivit (učitelka i společně s dětmi)

Denní součástí naší pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímání osobnosti dítěte a snaha získat děti ke spolupráci. U každého dítěte hledají vlastní vzdělávací postupy. Výsledkem je pohoda dětí a jejich zaujetí pro činnost.

7. Evaluace a autoevaluace

Evaluace MŠ je účinný nástroj pro zmapování základních procesů, které ve škole probíhají a zjištění stavu MŠ. Cílem evaluace je ověřovat správnost a kvalitu všech činností v MŠ včetně podmínek a vybavení školy. Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, zákonní zástupci i děti. Vytvářejí zpětnou vazbu a poskytují náměty ke zkvalitnění práce školy.

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni školy a třídy. Provádí je zástupkyně ředitelky a učitelky. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, zda byly naplněny naše vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj dětí, jejich pokroky v učení a vyhodnocujeme jejich vývoj.

Hodnocení tematického celku provádíme v průběhu, ale i po jeho skončení. Zamýšlíme se na tím, zda byl vytyčený cíl naplněn. Podle získaných výsledků dále upravujeme, obměňujeme a obohacujeme tematické celky.

Hodnocení směrem k dětem provádíme průběžně během dne. Hodnotíme jejich individuální výsledky, jejich úspěchy a pokroky, nezdary. Učíme děti sebehodnocení.

Hodnocení z pohledu celé třídy zapisujeme podle potřeby, ale zpravidla na konci týdne. Hodnotíme aktivitu, zájem dětí, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi dětmi, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

V pedagogické diagnostice zpracováváme své poznatky a postřehy o dětech. Vyhodnocujeme svá pozorování, popisujeme vývoj dětí v oblasti hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů, hry, poznatků, komunikace, hudebního, jazykového, výtvarného projevu, početních představ a chování. Dbáme, aby hodnocení nebylo zaměřeno na srovnávání dětí, ale soustředilo se na individuální pokroky každého z nich a sloužilo k tomu, abychom zajistili optimální výchovu a vzdělávání dítěte. Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s rámcovým i školním vzdělávacím programem a zejména v přínosu pro děti, což je podkladem pro další práci.

7.1 Oblasti evaluace

- naplňování cílů ŠVP PV, soulad ŠVP a RVP PV
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- funkčnost ŠVP
- průběh vzdělávání
- kvalita podmínek vzdělávání – materiální, technické, hygienické a další podmínky
- kvalita práce pedagogů
- výsledky vzdělávání
- podmínky pro vzdělávání – personální a kvalifikační
- výchovně vzdělávací formy a metody
- naplňování individuálních vzdělávacích potřeb dětí
- organizace výchovně vzdělávacího procesu
- spolupráce s rodiči
- spolupráce se základní školou
- spolupráce s veřejností
- spolupráce se zřizovatelem
- spolupráce s odborníky

7.2 Metody evaluace

- rozhovory, diskuze, konzultace – pedagogické a provozní porady
- pedagogické hodnotící listy pro evaluaci ukončeného integrovaného bloku
- pozorování
- rozhovor s dítětem
- rozhovor s rodiči
- konzultace s odborníky – SPC, PPP
- vedení osobní dokumentace dítěte – portfolio
- rozbor chování a jednání dítěte ve skupině, vztahy, postavení
- analýza vlastní pedagogické aktivity
- analýza spolupráce s kolektivem a spolupodílení se na společných činnostech v souvislosti s ŠVP
- analýza školního roku jako podklad pro další práci

7.3 Formy evaluace

- každodenní hodnocení pedagogické práce – zápis výchovně vzdělávacího procesu do třídní knihy
- individuální hodnotící listy dětí, portfolio – průběžné doplňování, adaptace, pokroky, změny chování, nové dovednosti apod.
- vzájemné rozhovory učitelek, společný rozbor situací
- sledování projevů chování a výtvorů dětí
- rozhovory s dětmi, zapojení do konkrétního hodnocení
- vzájemné hospitace mezi učitelkami
- předávání rad a zkušeností mezi učitelkami
- spoluúčast rodičů na hodnocení
- sledování a hodnocení organizačních a hygienických podmínek, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
- hodnocení výchovně vzdělávací práce pedagogy na konci školního roku
- celkové hodnocení vizáže MŠ na konci školního roku
- hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců
- kontrola třídní dokumentace

7.4 Orientační časový plán

- spoluúčast rodičů, rozhovor s rodiči, dotazník (průběžně)
- hodnocení vzdělávacího obsahu ŠVP a TVP ve třídách (na konci školního roku)
- hodnocení podmínek a kvality výsledků práce v rámci třídy učitelkou (průběžně)
- hodnocení chování dětí, individuální rozvoj dítěte v záznamových listech (průběžně)
- sebehodnocení provádí učitelka rozbořem své práce (průběžně)
- hodnocení integrovaných bloků, jeho průběhu a výsledků učitelkou (průběžně)
- kontrola třídní dokumentace – zástupkyně ředitelky 1x za 2 měsíce
- hodnocení věcných a psychosociálních podmínek (průběžně)